

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРИСТУПА ВОДИ И САНИТАЦИЈИ УГРОЖЕНИМ И МАРГИНАЛИЗОВАНИМ ГРУПАМА

3.1 Јавна политика која се бави потребима угрожених и маргинализованих група

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
Шумадије и Поморавља

- **Маргинализове групе становништва** јесу све оне осетљиве групе становништва које се налазе под већим ризиком од социјалне искључености и сиромаштва: особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старије особе, припадници ромске националне мањине, необразована лица, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина.
- **Законом о комуналним делатностима („Службени гласник РС”, бр. 88/11 и 104/16)**, није предвиђена обавеза заштите угрожених група, већ је остављена само могућност јединици локалне самоуправе да утврди категорије корисника комуналне услуге који плаћају субвенционирану цену комуналне услуге, као и износ субвенција за сваку категорију.
- Остали сектори јавних политика који се баве унапређењем положаја угрожених група препознају потребу за обезбеђењем приступа води и санитацији социјално угроженим и маргинализованим групама

- **Устав Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06)** прописује забрану дискриминације
- **Закон о социјалној заштити („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 24/11)**
- **ЗАКОН О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ПРАВИМА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ОПЦИОНОГ ПРОТОКОЛА УЗ ЊУ („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 42/09).**
- **Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2013.'2018. године**
- **Закон о санитарном надзору**

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у сарадњи са Делегацијом Европске уније спроводи Пројекат “Европска подршка инклузивном друштву” који ЕУ финансира са 5,4 милиона евра, има за циљ да обезбеди већу друштвену укљученост угрожених група у Србији.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ОСОБЕ СА ПОСЕБНИМ ФИЗИЧКИМ ПОТРЕБАМА

- Не постоје подаци о нивоима приступа води и канализацији за лица са посебним физичким потребама, али многе јавне политике препознају важност да се тим лицима осигура приступачност
- Закон о социјалној заштити („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 24/11)
- ЗАКОН О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ПРАВИМА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ОПЦИОНОГ ПРОТОКОЛА УЗ ЊУ („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 42/09) предвиђа да ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ИМАЈУ РАВНОПРАВАН ПРИСТУП УСЛУГАМА ОБЕЗБЕЂЕЊА ЧИСТЕ ВОДЕ

- Влада РС је донела Стратегију унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији (2007-2015) која предвиђа у посебном циљу 13. обезбедити да сви нови јавни и објекти отворени за јавност, саобраћајна инфраструктура и објекти у функцији јавног превоза путника у свим гранама саобраћаја, буду приступачни за особе са инвалидитетом.
- Такође, посебан циљ 14. Стратегије предвиђа постепену и континуирану адаптација постојећих јавних објеката и саобраћајне инфраструктуре и превозних средстава у јавном превозу путника у свим гранама саобраћаја, како би постали приступачни за особе са инвалидитетом

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Усвојена је и Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији до 2020. године
- Средства за обављање делатности социјалне заштите обезбеђују се на свим нивоима власти, у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и вршењем делатности установа социјалне заштите.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

КОРИСНИЦИ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА

- Корисници здравствених установа су зависни од доступности водовода и санитације у оквиру здравствених установа
- На основу Закона о здравственој заштити (Сл. гласник РС бр. 107/05, 72/09 - др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон, 93/14, 96/15, 106/15) и Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Службени гласник РС", бр. 43/06, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12 - др. пропис, 119/12 - др. пропис, 22/13) у опште услове за обављање здравствене делатности у здравственој установи спада и обезбеђење водовода и канализације у самом објекту, али не прописују обавезу постојања одвојених тоалета за мушкарце и жене

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Институты за јавно здравље прате и анализирају организацију, рад и коришћење здравствених установа
- Министарство здравља, сектор за инспекцијске послове обавља контролу санитарно хигијенског стања објеката под санитарним надзором – Закон о санитарном надзору
- Законом о правима пацијената („Службени гласник РС“ број 45/13) предвиђен је начин остваривања и заштите права пацијената, путем саветника пацијената који обавља послове заштите права пацијената по поднетим приговорима.
- Здравствену установу може основати Република, аутономна покрајина, локална самоуправа, правно или физичко лице, под условима прописаним законом, па се тако и средства за оснивање и рад здравствених установа обезбеђују на свим нивоима власти

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

КОРИСНИЦИ ОБРАЗОВНИХ УСТАНОВА

- Не постоје подаци о нивоима приступа у образовним установама, у које спадају обданишта и школе
- Закон о основама система образовања и васпитања, којим је уређена наведена област, Закон о санитарном надзору, Правилник о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору, предвиђају као услове за обављање делатности образовања снабдевеност здравом водом за пиће и прикљученост на канализациону мрежу, али не и обавезу постојања раздвојених тоалета за мушкарце и жене
- Средства за финансирање делатности установа обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у складу са оснивачким правима образовних установа

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

КОРИСНИЦИ СТАРАЧКИХ ДОМОВА

- **ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 24/11)** прописано је да Услуге домског смештаја може пружати установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите који је добио лиценцу за пружање тих услуга.
- Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 42/2013), прописују се ближи услови и стандарди за пружање свих услуга социјалне заштите, у које спада и приступ здравој води и канализацији.
- Правилником је прописано да су Просторије за обављање личне хигијене одвојене су за мушке и женске кориснике.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Лиценцу за рад ових установа социјалне заштите издаје Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, које води регистар лиценцираних установа пружаоца социјалне заштите.
- Корисник који није задовољан пруженом услугом, поступком или понашањем пружаоца услуга, може поднети притужбу надлежном органу.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ЗАТВОРЕНИЦИ

- Министарства правде, Управе за извршење санкција, Одељење за надзор врши надзор над материјално-финансијским пословањем завода, надзире инвестиције и одржавање објеката, адаптације, реконструкције, изградњу и техничко опремање завода
- Хелсиншки одбор за људска права у Србији спроводи праћење реформе затворског система, односно установа за извршење Кривичних санкција у Србији
- Последње објављени Извештај о стању у установама за извршење кривичних санкција из фебруара 2016. године садржи ограничене податке о стању тоалета и санитарних чворова, односно где се вршила реконструкција и адаптација, док податак о квалитету воде нема.

- Сам затворски систем се спроводи у одвојеним установама за мушкарце и жене, тако да су корисници тоалета искључиво мушкарци или жене
- Осуђени има право притужбе управнику завода због повреде права или других неправилности које су му у заводу учињене , као и право на жалбу директору Управе
- Одељење за заштиту и остваривање права, у оквиру Управе за извршење санкција, обрађује предмете везане за представке и притужбе лица лишених слободе, обавља послове везане за решавање по жалбама осуђених на решења директора Управе и на одлуке управника

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ИЗБЕГЛИЦЕ КОЈЕ ЖИВЕ У ИЗБЕГЛИЧКИМ КАМПОВИМА И ЦЕНТРИМА

- Стручне и друге послове који се односе на управљање миграцијама утврђене овим законом и са њима повезане управне послове обавља Комесаријат за избеглице и миграције ,
Закон о избеглицама
- **Закон о управљању миграцијама (Сл. гласник РС бр. 107/12)**
Стручне и друге послове који се односе на управљање миграцијама утврђене овим законом и са њима повезане управне послове обавља Комесаријат за избеглице и миграције

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Прегледа стања у формалним колективним центрима у РС, који је објавио Комесаријат, не садржи податке о нивоима приступа здравој води и санитацији у центрима.
- Пројекат “Јачање капацитета институција РС за управљање миграцијама и реинтеграцију повратника” (СВММ)
- Средства за збрињавање , повратак и интеграцију избеглица обезбеђују се из:
 - 1) буџета Републике , аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе;
 - 2) прилога, поклона и других облика добровољне помоћи;
 - 3) других средстава уврђених законом и другим прописима.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

БЕСКУЋНИЦИ

- **ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ („СЛ. ГЛАСНИК РС“, БРОЈ 24/11)**, Смештајем у прихватилиште кориснику се обезбеђује краткотрајан смештај и осигурава безбедност, изналажење одрживих решења за кризне ситуације, задовољење његових основних потреба и приступ другим услугама.
- Услугу смештаја у прихватилиште обезбеђује јединица локалне самоуправе, осим у случајевима предвиђеним овим законом.
- Републички завод за статистику - Попис бескућника даје податке о безусловним, нехигијенским насељима, без приступа канализацији
- Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите (Сл. гласник РС бр. 42/13)
- Закон о санитарном надзору (Сл. гласник РС бр. 125/04)

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ПУТНИЦИ И НОМАДСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, формирана је ужа организациона јединица, Одељење за друмски транспорт, Одсек за превоз путника у друмском саобраћају обавља послове који се односе на утврђивање испуњености услова за рад аутобуских станица и ажурирање и вођење база података аутобуских станица.
- Одељење за железничку инфраструктуру и интермодални транспорт, које се бави железничком инфраструктуром и, између осталог, израдом анализе стања и проблема у транспорту терета и путника железницом.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- Закон о превозу путника у друмском саобраћају („Службени гласник РС“, број 68/15)
- ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ САОБРАЋАЈНО-ТЕХНИЧКИМ И ДРУГИМ УСЛОВИМА ЗА ИЗГРАДЊУ, ОДРЖАВАЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈУ АУТОБУСКИХ СТАНИЦА И АУТОБУСКИХ СТАЈАЛИШТА (Сл. гласник РС бр. 7/17) прописује да јавни санитарни чвор са текућом водом мора имати одвојене кабине за мушки и женски део тоалета, који се редовно одржавају и чисте.
- Закон о комуналним делатностима, Јединица локалне самоуправе, у складу са овим законом, обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и за техничко и технолошко јединство система и уређује и обезбеђује обављање комуналних делатности и њихов развој.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- **Закон о комуналним делатностима**
- Средства за обављање и развој комуналних делатности обезбеђују се из:
 - 1) прихода од продаје комуналних услуга;
 - 2) прихода од комуналне накнаде;
 - 3) прихода од концесионе накнаде, односно накнаде коју плаћа приватни партнер на основу јавног уговора, ако је има;
 - 4) прихода буџета јединице локалне самоуправе;
 - 5) наменских средстава других нивоа власти;
 - 6) других извора, у складу са законом.
- (2) Комуналне делатности код којих се крајњи корисник може утврдити преваходно се финансирају из цена комуналних услуга, а комуналне делатности код којих се крајњи корисник не може утврдити финансирају се из буџета јединице локалне самоуправе, односно комуналне накнаде.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ОСОБЕ КОЈЕ ЖИВЕ У ДОМАЋИНСТВИМА БЕЗ ВОДЕ И КАНАЛИЗАЦИЈЕ

- Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ прати квалитет воде за пиће и извештава о њеној хигијенској и здравственој исправности, на годишњем нивоу.
- Преко „Извештаја о здравственој исправности воде за пиће из централних водоводних система“ омогућено је праћење приступа здравој води у градским срединама, док су Извештајем о спровођењу Програма заштите становништва од заразних болести од 2002. до 2010. године обухваћени сеоски водоводи у којима се врши контрола здравствене исправности воде за пиће
- Закон о потврђивању протокола о води и здрављу, равноправни приступ води, одговарајући како у смислу количине, тако и у смислу квалитета, треба да се предвиди за сво становништво, а посебно онима који су у неповољнијем положају али су социјално изоловани

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- **ЗАКОН О ЗАБРАНИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ (СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС , БРОЈ 22/09)**
- (1) Дискриминација у пружању јавних услуга постоји ако правно или физичко лице, у оквиру своје делатности, односно занимања, на основу личног својства лица или групе лица, одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуга неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица.
- Не постоји званична дијагностика проблема, већ се налази у свакој ЈЛС

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

ОСОБЕ КОЈЕ НА РАДНОМ МЕСТУ НЕ ПОСЕДУЈУ ПРИСТУП ЗДРАВОЈ ВОДИ

- Инспекторат за рад, у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка а и социјална питања, обавља послове инспекцијског надзора у области безбедности и здравља на раду и радних односа над применом Закона о раду, Закона о безбедности и здрављу на раду, општих аката и уговора о раду којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених у организацијама, правним лицима и другим облицима организовања, као и установама.
- ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА РАДНОМ МЕСТУ (Сл. гласник РС бр. 21/09), Потребно је обезбедити одвојене тоалете или одвојено коришћење тоалета за мушкарце и жене.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

- **Стратегија безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2013. до 2017. године** јесте акт Владе којим се на целовит начин утврђује стање у области безбедности и здравља на раду у Републици Србији и мере које треба предузети за њен развој, односно дефинишу активности, циљеви и правци унапређења ове области.

Република Србија
Министарство
здравља

Република Србија
Министарство заштите
животне средине

